

Bódis-Wollner Iván, orvos

Kisgyermekként átélte a holokausztot: családját elvitték Bergenbelsen koncentrációs táborába, a nagyapja ott tanította meg írni-olvasni, de a relativitás-elmélet és a csillagok is „tananyag” volt.

„Kanyarót kaptam a táborban, átvittek egy gyerekkórházba, ahol két ágy volt. Mellettem volt egy kislány, annak nagyon örültem. Kaptam tejet, ami megfagyott reggelre. Édesanyám, édesapám, nagyanyám nem tudta, hol vagyok. Az egyik táborőr, aki magyar sváb volt, kilopta az édesanyámat egy éjjel és behozta hozzám. Aztán visszaopta. Az életével játszott.”

„Az angolok szabadították fel a tábort, a magyarokat vonatra rakták és kelet felé szállítottak minket a háborút éppen elvesztő németek. Elvándoroltunk a vasúttól a környező falvakba, és élelemért könyörögtünk. A szegény németek, maguknak sem volt élelme, de adtak nekünk. Ez mint gesztus, nagyon fontos volt. Nekünk és nekik is. Mint ahogy az is fontos volt, hogy amikor először bevagoníroztak bennünket 1944-ben, nagy hőség volt, jöttek és próbáltak vizet adni nekünk.”

„Később, a kommunizmus alatt, amikor bizonyítanom kellett, hogy nem vagyok osztályidegen – persze az voltam –, minden nyáron dolgoztam. Egyik évben a Főkertnek gyomot szedtem a Mechwart téren, nagyon jól éreztem magam, úgy látszik, hogy ez valakinek nem tetszett, mert utána kiraktak Hűvösvölgy felé, ahol rabok építettek egy utat. Az volt a feladatom, hogy vizet hordjak. Jól emlékszem, hogy az út, amit építettek, nem volt teljesen precíz. Mondtam az egyik embernek, hogy ez nem egyenes. Rám nézett, és azt mondta, tudod, én nem úgy nevelkedtem, hogy utat építsek. Egy Batthyány gróf volt.”

„Közben átminősítették osztályidegenből »értelmiségi – más«-nak, mivel apám orvos volt, így felvettek a szegedi egyetemre. Eredetileg számelmélettel szerettem volna foglalkozni, de erre nem volt hely, és apám azt szerette volna, ha orvosnak megyek, ezért orvostanhallgató lett belőlem.”

Barátaival rendszeresen bridzseztek és jelen volt a szegedi egyetemisták azon gyűlésein, amelyeken megfogalmazódtak a forradalmi követelések és amelyek egyikén megalakult a MEFESZ, a Magyar Egyetemisták és Főiskolai Egyesületek Szövetsége.

„Paradox módon azt köszönhattük a rendszernek, hogy tudtunk oroszul és tudtunk vitatkozni a marxistákkal.”

Belépett a nemzetőrségbe, vezető személyiség volt számos tüntetésen.

„November 4-én este kimentünk a hídhoz, ahol második világháborús davajgitárral elhatároztuk, hogy lőni fogunk az orosz tankokra. Hála Isten nem lőttünk, az orosz tankok nem úgy néztek ki, amiknek bármi problémát okozott volna a lövés. Úgyhogy nem lőttünk. Ott voltunk hatan-heten a Tisza-parton.”

Édesanyja javaslatára Jugoszláviába ment, ahol szabadkai rokonoknál lakott, majd Bécsbe költözött, és beiratkozott az egyetemre. Míg nem kapott ösztöndíjat, addig egy csokoládégyárban dolgozott. Később számos egyetemen megfordult, tanult többek között a párizsi Sorbonne-on, az amerikai Cornell Egyetemen, Cambridge-ben, Bristolban, Edinburgh-ban.

Jelenleg New York Cityben, Brooklynban él, a SUNY Downstate Medical Center ideggyógyász professzora, a Parkinson-kór világhírű kutatója.

MÉRFÖLDKÖVEK – 1956-OS PORTRÉK ÉS ÉLETUTAK AZ AMERIKAI MAGYAR EMIGRÁCIÓBAN

Kiállítás a New York-i Magyar Házban (213 E 82 Str. NY, NY, 10028).

Megtekinthető: 2016. október 22. és 2017. január 10. között.

A KIÁLLÍTÁST ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK:

New York-i Magyar Ház

Bánhalmi Norbert fotográfus

Nagy Ildikó társadalomkutató, a New York-i Magyar Ház igazgatója

Szilvay Gergely újságíró, a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasa

PARTNERSZERVEZETEK: Amerikai Magyar Emlékmű Bizottság, New York-i Magyar Főkonzulátus

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATJA: the Hungary Initiatives Foundation

MÉDIAPARTNER: Mandiner

KÜLÖN KÖSZÖNET: Ember Sári, Fischer Viktor, Niemetz Ágnes, Papp László, Szatai Kovács Enikő